

Vorsatz, bedingter (dolus eventualis)

Der bedingte Vorsatz ist eine Vorsatzform, bei der der Täter (nach der „Billigungstheorie“) den Erfolgseintritt für möglich hält und außerdem den Erfolg billigend in Kauf nimmt. Dies reicht nach **deutschem Recht** üblicherweise für die Annahme eines Vorsatzes aus. Etwas anderes gilt lediglich dann, wenn der jeweilige Tatbestand ausdrücklich eine „stärkere“ Vorsatzform (Absicht, Wissentlichkeit) verlangt. Der bedingte Vorsatz ist abzugrenzen von der (bewussten) Fahrlässigkeit, wobei sich in **Deutschland** eine fast unüberschaubare Anzahl von Theorien entwickelt hat, die sich in zwei Gruppen einteilen lassen. Die eine Ansicht fordert lediglich ein Wissenselement (Wissen um die Möglichkeit oder Wahrscheinlichkeit der Tatbestandsverwirklichung), die überwiegende Ansicht fordert darüber hinaus aber noch ein Wollenselement (billigendes In-Kauf-nehmen, Ernstnahme).

Auch das **georgische Recht** kennt dieselben Vorsatzformen: Absicht (= dolus directus 1. Grades, Art. 9 Abs. 2 Alt. 1 gStGB) und Wissentlichkeit (= dolus directus 2. Grades, Art. 9 Abs. 2 Alt. 2 gStGB) und bedingter Vorsatz (= indirekter Vorsatz = dolus eventualis, Art. 9 Abs. 3 gStGB). Art. 9 Abs. 3 gStGB definiert den indirekten (= bedingen) Vorsatz folgendermaßen: „Die Tat wurde mit indirektem Vorsatz begangen, wenn dem Täter die Rechtswidrigkeit seiner Tat bewusst war, er die Möglichkeit des Eintretens der ihm unerwünschten rechtswidrigen Folge vorausgesehen und deren Eintreten dennoch bewusst zugelassen oder zumindest gleichgültig hingenommen hat.“ Der indirekte Vorsatz und der Eventualvorsatz werden im **georgischen Strafrecht** somit gleichgesetzt. Wie auch im **deutschen Recht** herrscht Streit über die Abgrenzung zur bewussten Fahrlässigkeit: Nach einer Meinung soll der Eventualvorsatz sowohl ein Wissenselement als auch ein Wollenselement enthalten. Nach anderer Meinung ist die Aussage des Gesetzgebers („nicht wollte“) wörtlich zu verstehen, das voluntative Element des Vorsatzes sei, wie es das gStGB vorsieht, gerade kein gezieltes Wollen, sondern nur ein bewusstes Zulassen oder ein gleichgültiges Hinnehmen. Dieser Meinungsstreit wirkt sich auf die Frage aus, ob ein Versuch mit Eventualvorsatz möglich ist oder nicht. Nach der zweitgenannten Ansicht scheidet dieser aus, da der Versuch auf ein „Wollen“ abstellt. Der Eventualvorsatz ist, wie im **deutschen Strafrecht**, von der bewussten Fahrlässigkeit abzugrenzen. (Bhe/Kmt)

განზრახვა, ევენტუალური (dolus eventualis)

ევენტუალური განზრახვა განზრახვის ერთერთი ფორმაა, რომლის დროსაც („შედეგის მოწონების თეორიის“ მიხედვით) ამსრულებელი შედეგის დადგომას შესაძლებლად თვლის და ამას გარდა, შედეგს მოწონებით იღებს. ეს **გერმანულ სისხლის სამართალში** განზრახვის დასადასტურებლად საკმარისია. განსხვავებულ მიდგომას ადგილი აქვს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც შესაბამისი დანაშაული პირდაპირ მოითხოვს განზრახვის «უფრო ძლიერ» ფორმას (მიზნით დეტერმინირება, შედეგის დადგომის

Deutsch-Georgisches digitales strafrechtliches Glossar გერმანულ-ქართული სისხლის სამართლის ციფრული გლოსარი

გარდუვალობის გაცნობიერება). ევენტუალური განზრახვა უნდა გაიმიჯნოს (გაცნობიერებული) გაუფრთხილებლობისაგან, ამასთან დაკავშირებით გერმანიაში განვითარდა თეორიათა დიდი სიმრავლე, რომელიც ორ ჯგუფად შეიძლება დაიყოს. ერთი შეხედულება მოითხოვს მხოლოდ ცოდნის ელემენტს (ცოდნა ქმედების შემადგენლობის განხორციელების შესაძლებლობის ან ალბათობის შესახებ), გაბატონებული შეხედულება დამატებით ნების ელემენტს (მოწონებით მიღება, სერიოზულად აღქმა) მოითხოვს.

ქართული სისხლის სამართალიც განზრახვის ამ ფორმებს იცნობს: მიზნით დეტერმინირებულობა (= 1-ელი ხარისხის პირდაპირი განზრახვა, სსსკ-ის მე-9 მუხლის მე-2 ნაწილის 1-ელი ალტერნატივა), შედეგის დადგომის გარდუვალობა (= მე-2 ხარისხის პირდაპირი განზრახვა, სსსკ-ის მე-9 მუხლის მე-2 ნაწილის მე-2 ალტერნატივა) და ევენტუალური განზრახვა (= არაპირდაპირი განზრახვა, სსსკ-ის მე-9 მუხლის მე-3 ნაწილი). სსსკ-ის მე-9 მუხლის მე-3 ნაწილი ევენტუალურ (= არაპირდაპირ) განზრახვას შემდეგნაირად განმარტავს: „ქმედება არაპირდაპირი განზრახვითაა ჩადენილი, თუ პირს გაცნობიერებული ჰქონდა თავისი ქმედების მართლწინააღმდეგობა, ითვალისწინებდა მართლსაწინააღმდეგო შედეგის დადგომის შესაძლებლობას და არ სურდა ეს შედეგი, მაგრამ შეგნებულად უშვებდა ან გულგრილად ეკიდებოდა მის დადგომას.“ ამგვარად არაპირდაპირი განზრახვა და ევენტუალური განზრახვა **ქართულ სისხლის სამართალში** გაიგივებულია. როგორც **გერმანულ სისხლის სამართალში**, მიდინარეობს დისკუსია გაცნობიერებული გაუფრთხილებლობისაგან გამიჯვნის შესახებ: ერთი შეხედულებით, ევენტუალური განზრახვა მოიცავს როგორც ცოდნის, ასევე სურვილის ელემენტს. მეორე შეხედულების მიხედვით კი, კანონმდებლის განაცხადი („არ სურდა“), სიტყვა-სიტყვით უნდა იქნას გაგებული, ევენტუალური განზრახვის ნების ელემენტი, როგორც ამას სსსკ ითვალისწინებს, არა გამიზნული სურვილი, არამედ მხოლოდ გაცნობიერებული დაშვება ანდა გულგრილი მიღებაა. ეს დისკუსია ზემოქმედებს საკითხზე იმის შესახებ, დასაშვებია თუ არა მცდელობა ევენტუალური განზრახვით. მეორე შეხედულების მიხედვით, ეს გამორიცხებულია, რადგან მცდელობა „სურვილს“ ეფუძნება. ევენტუალური განზრახვა, როგორც **გერმანულ სისხლის სამართალში**, გაცნობიერებული გაუფრთხილებლობისაგან უნდა გაიმიჯნოს. (Bhe/Kmt)